

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr 8

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria :
pe un an 20 cor. pe 1/2
an 10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.
N-ri de Duminecă pe an
— 4 coroane. —
Pentru România și
trănitare pe an:
40 franci.

Manuscripte nu se napotiază

ADMINISTRAȚIA:

Arad, Deák Ferencz-u. Nr 8

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Sortisorii nefrancați nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Datoria!

(S.) Simptomele unei recreări, unei reveniri în puteri se manifestă în timpul din urmă în mijlocul nostru, ca un semn al redeschiderii din amorțirea în care a căzut lupta noastră națională decând cu criza dela Sibiu.

Mișcarea națională atât de bine dusă printr-o puternică concentrare de forțe, a fost spartă atunci; și în zăpăceala și desorientarea aproape generală, era natural ca lupta noastră politică să intre într-o stare de cumplită decadență, să intre într-o fază pe care vrăjmașii nostri firești au socotit-o de nimicire a luptei noastre, de faliment al mișcării ce atât de mult îi îngrozise.

Oricât de cumplită a fost însă pierderea noastră, oricât a suferit organizația partidului nostru național prin fatala criză, poporul nostru și azi e tot atât de viguros și gata de a duce lupta înainte; și simte nevoia chiar, de a merge înainte, în lupta sa de conservare și de revendicări.

Aceasta ne-o dovedește impregiurarea că o muncă mai intensivă se desfășură azi binefăcătoare pe terenul luminării și fortificării poporului, pe de-o parte; ear' pe de altă parte, chiar și apariția mai multor organe de publicitate nouă, este un simptom de îndemn la luptă.

Impregiurările ce ni-s'au creat însă de stăpânire, sunt astăzi cu mult mai grele, și o acțiune serioasă trebuie să se pornească astăzi cu un aparat mai puternic, mai conștient în complexitatea sa, pentru-ca să putem să nădejduim ajungerea la țintă.

De aceea, o datorie a tuturor acelor care intră în luptă, în serviciul cauzei naționale, să-și închine slujba pe altarul nației, să-și facă datoria de Români, o datorie este, ca după buna chibzuire a oamenilor poporului a fruntașilor luminați, probați și harnici să se orienteze.

Iubirea de neam, inima curată, fără gânduri și ambițiuni nejustificabile, să fie lozinca și scutul luptătorilor nostri; — nu reslățirea, ci concentrarea forțelor reale; nu inovațiuni, ci muncă conștientă și consecventă ne poate garanta validitatea noastră și a aspirațiilor noastre.

Se impune, în momentul de față, cu deosebire, și în actualele impregiurări, o serioasă acțiune politică, în interesul poporului nostru, față cu acțiunea febrilă ce desvoaltă vrăjmașii nostri în preajma nouilor alegeri parlamentare.

Dacă progresăm, trebuie să ne manifestăm, întărindu-ne, concentrându-ne și astfel validându-ne. Ear' principiul fundamental și garanția izbândei ne va fi numai concentrarea în supunere față cu superioritatea etică și intelectuală. Această disciplinare se cere, pentru a ne putea întemeia sorții unei demne manifestări în orice formă a forței și capacității noastre de neam de element puternic, de care va trebui la urma urmelor să se țină seamă în această țeară.

Ear' aci, la rindul lor, sunt chemați să cumpăneasă impregiurările și starea lucrurilor fruntașii Români, și apoi să-și facă datoria!

Gospodărie școlară șovinistă. În diferitele rinduri am auzit plângeri din partea Maghiarilor, din partea orașelor fruntașe și centre ungurești, că instrucțiunea e neglijată din partea statului, că guvernul nu se îngrijește de cultura poporului „alcătuitor de stat”. Și cu toate acestea bugetul instrucțiunii publice întotdeauna prezintă cifre colosale!

Umflarea peste măsură a bugetului instrucțiunii publice și cu toate acestea neglijarea instrucției poporului maghiar, nu e, cu toate acestea, o enigmă de neînțeles; căci oricine vede cum se guvernează și se administrează în Ungaria, înțelege că instrucțiunea aici nu are menirea de a ridica nivelul culturii, ci de a arunca banii, cum s'ar zice, pe fereastră: pentru a face școli maghiare, unde nu sunt de trebuință, între naționalități, — pe cari dorul îi stăpânește pe șovinisti să le prefacă pe această cale în maghiari; neglijăzând printr'aceasta pe propriii fiiți neamului lor, lăsând vrabia din mână, cum zice proverbul, pentru ciiorile de pe gard.

În zilele acestea s'a prezentat la ministerul instrucțiunii o deputație din Ciongrad, cu o listă de cereri pentru școli, care în momentul de față se găsesc în cea localitate 516 copii obligați de a merge la școală, pentru cari nu există școală

Ministrul, raportează ziarele maghiare, a dat deputațiunei un răspuns încurajator.

Atât? Când suntem în fața prezentării bugetului în discuția parlamentului! — Și când se apropie... alegerile.

Furii „patriotice”. Presa șovinistă e infuriată contra Sașilor din Sibiu, pentru-că au îndrăsnit a se adresa Academiei de științe din Viena, ca să ceară deslegarea problemei: Dacă, istoricește-științificește e întemeiat a se numi Sibiu Hermannstadt.

Îngrozit de cruzimea adevărului istoric ce ar pute să opărească avântul șovinist-politic, „patriotic” Moritzz sbeard, și fac explozie pretinzând ca consiliul municipal sibian să fie dizolvat, pentru-că a îndrăsnit să ceară adevărul științifer și nu vrea să se dea legat... „patriotismului” maghiar.

Kossuthiștii români.

(R) Chestia pe care s'au diferențiat amicii noștri și discipolii d-lui Mocsonyi a fost kossuthismul. Noi am fost totdeauna dinastici, necondiționați! Aderenții d-lui Mocsonyi ziceau însă ca să ne apucăm a speria — Viena. Ieșirea d-lui Mocsonyi și a oamenilor săi din direcția „Institutului Tipografic” care edita „Tribuna” și alegerea lui Mocșaryi în cercul electoral al generalului Doda, în kossuthismul d-lor Mocsonyi și Babeș își află explicarea. Ne mai cereau aderenții d-lui Mocsonyi s'o rupem cu România. Prin urmare sacrificarea d-lui I. Slavici, sufletul tribunismului vechiu.

Ce-i drept, d. Slavici a plecat dintre noi. Au rămas însă amicii săi,

cu cari în perfectă înțelegere făcuse politică între anii 1884—1900. Ear' curentul pornit de ei fu atât de covârșitor în opinia publică a Românilor, că în conferința națională dela 16 Octombrie 1900 d. E. Brode propunea și stiliza, în comisiunea de 40, ear d. Babeș primea și susținea în plenul conferinței propunerile tribuniștilor cari, pentru întâia oară, în chip pregnant, angajau pe Români pentru politica triplet alianțe. Se legau deci și cu România. Kossuthismului i se da deci lovitura de moarte, ear în conferința din Ianuarie 1892 și mai ales prin prezentarea Memorandului la Viena și telegrama omagială ce d. dr. Rațiu adresase M. Sale Monarhului în numele nației românești, politica kossuthistă trecuse în domeniul istoriei. Cel puțin așa credeam.

Se pare însă că noul organ lugojan vrea să încerce earăși marea cu degetul. În numărul 4 al său face adică elogii lui Ugron, cărui — scrie — „trebuie să-i recunoaștem pe deplin meritul, că a avut curajul a spune șovinismului adevărul în față și a indica calea spre mântuire. Cuvintele d-lui Ugron nu vor răsuna în pustiu”.

Ce s'a întâmplat adică? În ziua de 18 Ianuarie a fost în discuție Dieta o filipică aspră împotriva guvernului. Senzația discursului a fost că a amestecat în discuție și Coroana, zicând: „Dreptul de inițiativă al parlamentului a devenit iluzoriu; fără voia M. Sale nu se poate aduce în discuție nici un proiect de lege și corpul legislativ a devenit un organ de registrare a legilor dictate de sus. Sistemul actual nu se poate schimba pe bazele de azi, căci de sus se îngrijește ca să nu intre elemente noi în sistemul dominant”...

Lui Ugron îi displace adică sistemul actual de a se ține departe de guvern elementul care nu stă pe baza transacțiunii dela 1867, el de pildă ori Kossuth Frânczi. Se plânge că Ungurii nu pot face în Dietă ce vor, ci proiectele se pot aduce în discuție numai cu voia M. Sale.

Facă-și acum ori care Român ideea cam ce ar fi, dacă un Komjathy ori Ugron ar avea și ei dreptul de a propune în Dietă proiecte de legi, dacă d'asupra spiritului șovinist ce i-a luat în stăpânire pe Unguri și de sub influența căruia nu poate să se emancipeze nici Széll, socotit om cumpătat și sincer susținător al politicii lui Deák, dacă, zicem, d'asupra acestui spirit n'ar fi un regulator: Coroana!

Ei bine: Ugron de asta se plânge și noul organ lugojan zice că „a indicat calea spre mântuire”...

Ori poate că această „mântuire” ce-i dela organul lugojan o ved în sufragiul universal, pe care Ugron l'a cerut cu multă insistență, pentru a ni-se deschide, vezi Doamne, și nouă, naționalităților, porțile Dietei ungare?

Nu ne vine să presupunem însă atâta naivitate. Cum adevărat: stărbindu-se din drepturile Coroanei, cum indică Ugron, și introducându-se sufragiul universal aplicat de politicieni ca Ugron, frații dela Lugoj cred că

ne-ar merge bine nouă, naționalităților?

Dar asta ar fi să se identifice cu poezia lui Bozgan Florea, pe care au publicat-o în numărul 3 al organului lor, poezie în care autorul crede că face lucru mare „Când apar pe Kossuth și nu merg după Moți”... și zice: „A fi însă monarhic pe contul țării noastre, E lucrul cel mai prost din lucrurile proaste”... Le zice acestea anume la adresa „Tribunei” monarhice...

Va să zică în redacția lugojană sălășluiește tot spiritul preconizat de baciul Pavelea, cel cu „pipa de duhan” și „Neamțul din București”!

Eduard VII.

Proclamația. — Serbarea proclamării.

Jurămintele.

Eată textul proclamării ce noul rege al Angliei a adresat, cu graiu viu și apoi în scris întreg poporului.

„Nici odată nu v'eu voi vorbi în niște impregiurări mai grele. Întăiu de toate trebuie să-mi îndeplinesc datoria tristă de a v'eu vesti că iubita mea mamă, regina a murit. La doliul nemărginit ce m'a ajuns știu cât de mare parte luați D-Voastră, nația întregă, în cred că nu exageraș de rău în a vă plânge. Puteți să stați în prisoa să spun, că întotdeauna voi merge pe calea urmată de regina decedată. Primind acum misiunea grea ce-mi incumbă, sunt strict hotărât să fiu dominitor constituțional în cel mai strict înțeles al cuvântului și până la răsuflarea mea cea din urmă voi lucra pentru binele și prosperitatea nației noastre”.

După-ce spune că-și ia titlul de Eduard VII, cere spriginul țării.

Proclamația de rege formală s'a făcut la 24 c. în fața palatului St.-James. Serbarea aceasta a fost grandioasă și a început dimineața la orele 8.

În pieța din fața palatului grenadirii formaseră un pătrat, în interiorul căruia era Roberts călare cu tot statul major de general. Când băți orele 9, mareșalul Norfolk eși pe veranda palatului și însoțit de alți înalți demnitari, după-ce sunară fanfarele, citi cu glas tare proclamația regelui, ear' la urmă zise: „God save the King”.

Poporul izbucni atunci în strigăte entuziaste ear' fanfarele țuăpură ear' să sune.

După acestea toți demnitarii, în frunte cu mareșalul Norfolk, pleacă, cu alaiu mare, în City, ca și în această parte principală a orașului să citească proclamația, ceea-ce s'a făcut cu ceremonie din evul mediu.

La hotarul City, mareșalul călare, însoțit de toți înalții demnitari ai orașului și văzând că se apropie mareșalul Norfolk, îi stă în drum și îl întreabă: ce vrea. Acesta-i arată atunci proclamația regelui și zice: „Vin din partea noului rege, care vrea să notifice și în City urcarea sa pe tron”. Lord-mayorul făcea că nu știa despre cele petrecute și numai atunci l'a lăsat pe Norfolk să intre în City, când l'a arătat pecetul mare de pe proclamație. S'a cetit apoi proclamația, ear' poporul a aclamat cu frenesie.

În aceeași zi noul rege a depus jurământul pe constituție, ridicând mâna dreaptă și subscriind apoi textul jurământului, ear' cel de față au iscalit ca martori.

După acestea cancelarul Salisbury a invitat pe toți demnitarii să depună jurământul de fidelitate. În rind hierarhic s'au

Invitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe semestrul prim la

„TRIBUNA POPORULUI“

Cu condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, cari sunt cele următoare:

In Monarchie:

Pe un an Cor. 20.—
Pe 1/2 an 10.—
Pe 1/4 an 5.—
Pe o lună 2.—

Pentru România și străinătate:

Pe un an franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu cor. 4 pe an, având o întindere de 8 pagini, cele 4 pagini ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagini.

Domnii abonați sunt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor pentru regulata expedare a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și anumit pentru un timp, care începe cu prima și se termină cu ultima luni.

Este în interesul dlor abonați, ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil. Domnii abonați vechi sunt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fâșiile, în cari li-s'a trimis „Tribuna Poporului“ până acum.

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI“

A apărut

Calendarul pe anul 1901
în editura Tipografiei Diecesane
(Arad).

Material foarte variat cuprinzând:

literatură,
istorie,
afaceri bisericești,
parte economică,
târgurile,
povești de tot felul
și 22 ilustrațiuni (chipuri).

Intre acestea: portretul P. S. Sale Episcopului Goldiș. —

Dintre tablourile dela instalare, Prea Sfinții Episcopi Popea și Goldiș pe pragul bisericii (imbrăcați în ornate), 8 chipuri cu călăreții și mulțimea mare dela instalare; biserica rom. ort. din Oradea (2 chipuri: exteriorul și interiorul bisericii!), Reședința episcopescă de vară din Arad-Gaiu.

— Toate pe hârtie fină, încât ori-care se va pute pune în ramă. —

Prețul calendarului va fi moderat, ca și cel mai sărac să și-l poată procura.

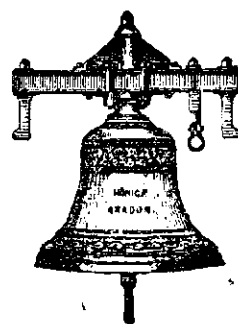
Celor cari vor desface din aceste calendare, se va da rabat. Se atrage atenția d-lor preoți și învățători.

Frideric Hönig

Turnătorie de clopote și metal, fabrică de pompe, arangeată pe motor de vapor,
Arad, strada Rákóczy Nr. 11-28

S'a fondat la 1840.

Premiată la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de platire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg., invenție proprie, cari au avantajul că, față cu ori-ce alte clopote, la turnarea unui și aceluiași clopot tare și cu sunet odânc, — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului.

Recomandă totodată clopotele de fer, ce se pot învârti și postamentele de fer, prin a căror întrebuițare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage, fără-ca să clătine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învârti, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi sau schimbarea lor cu clopote noue pe lângă o supra-solvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.

543 3—52

A apărut

Și se află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“ următoarele opuri:

	coroana	fleri
1.) „Geografia Comitatului Arad“, pentru clasa a III-a școalelor populare, de Damaschin Medre, învățător; aprobat de Ven. Consistor ilustrată cu chărți geografice	—	—70
2.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean,	—	2.—
3.) „Judecătorile cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu,	—	—80
4.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu,	—	2.—
5.) „Principiile politice“, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățeanu	—	4.—
6.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov.	—	2.50
7.) „Răsboiul pentru neatârnat“ de George Coșbuc.	—	1.20
8.) „Din vremuri apuse“ — de Iudita Secula născ. Truția	—	1.—
9.) „Vieritul“ — de Petru Vancu,	—	1.—
10.) „Teoria Dramei“ — de Dr. Iosif Blaga.	—	3.60
11.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu.	—	1.60
12.) „Cuvântări bisericești“ — traduse de Ioan Genț.	—	5.—
13.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Sceopul,	—	1.50
14.) Instrucțiuni populare populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilohelm Niemandz	—	1.20
15.) „Ioan Botezătorul, tragedie în 5 acte și un preludiv tradusă de H. Chendi și C. Sandu după Hermann Sudermann	—	2.—
16.) Henric Ibsen „Ziua Invierei“ Epilog dramatic în 3 acte traducere de H. Chendi și C. Sandu	—	1.—

La comande să se mai adauge de fie-care op 10 fleri spese postale.